

Správa našich delegátov zo stretnutia vysokoškolákov v Salzburgu

„Boh prichádza na Salzburgské vysokoškolské týždne“

Salzburg. Krásne mesto na rieke Salzach. A tiež dejisko podujatia Salzburgských vysokoškolských týždňov (Salzburger Hochschulwochen). V roku 2006 to bol už jubilejný 75. ročník. Kedysi to skutočne boli týždne, tie sa ale neskôr zredukovali na 7 dní. Názov však zostal rovnaký. Týždeň od 31. júla do 6. augusta sa niesol v znamení prednášok týkajúcich sa hlavnej témy Gott im Kommen, čo po slovensky v preklade značí „Boh v príchode, prichádzaní“.

Vďaka sponzorom z organizácie CHRISTOPHORUS a Ústrediu slovenskej kresťanskej inteligencie sme sa tam dostali i my: dve dievčatá, Eva Šušorená a Jana Jaššová, z Katolíckej univerzity v Ružomberku a jeden chlapec z Bohosloveckej fakulty KU v Košiciach, Matuš Mišek.

Pohľad na Salzburg, keď nepršalo

Cestovali sme vlakom v poslednú teplú júlovú nedeľu. Keď píšem, že teplú, myslím tým naozaj teplú, lebo od 1. augusta po celý týždeň bolo v Salzburgu veľmi premenlivé počasie, sem-tam slnko, častejšie však dážď a chladno. Pravdaže nás to netešilo, ale možno usporiadateľom Salzburger Hochschulwochen padlo toto počasie vhod, lebo na prednášky a diskusie tak zrejme prišlo viac ľudí.

Úprimne priznávam, že ja s Jankou sme sa zúčastnili na troch. Hlavne mňa však už podľa názvu zaujala prednáška Dr.med. Eckharda Fricka S.J., M.A. z jezuitskej Vysokej školy filozofie v Mníchove: „Obraz prichádzajúceho Boha v diele C. G. Junga Odpoveď na Jóba“ (Das Bild des kommenden Gottes in C.G. Jungs „Antwort auf Hiob“).

Počas dvoch popoludní sme uvažovali o - podľa prof. Fricka - najosobnejšej knihe C. G. Junga. Dozvedeli sme sa zaujímavý poznatok,

že kniha vznikla po Jungovom zážitku z Bazilejského Münsteru (Basler Münster). Münster je bývalý biskupský kostol, dnes kostol evanjelickej reformovanej cirkvi. Je jednou z najkrajších pamiatok švajčiarskeho mesta Bazilej (Basel), postavený v románskom a gotickom štýle v rokoch 1019 – 1500. Jung o tomto zážitku z Münsteru hovorí, že Boh sa manifestuje hrozným a prekvapujúcim spôsobom: že Boh nechal dopadnúť na nádhernú strechu Bazilejského Münsteru obrovský exkrement. Teda podľa slov prof. Fricka Boh deklaruje, že sa na túto nádhernú fasádu kostola nielenže „vyprázdnil“, ale na ňu aj, jemne povedané, „kašle“. Vtedy podľa mňa Jung pripustil nemysliteľnú ideu, že by aj Boh mohol byť ako človek. A ako všeobecne známy a uznávaný psychoanalytik sa rozhodol urobiť psychoanalýzu samotnému Bohu. Ako ale sám zdôrazňuje, nejde mu o Boha samotného, ale o Boží obraz (Gottesbild), predstavu o Bohu. Nehovorí ani k Bohu, ale o Bohu. Jung predstavuje nedostatočný vývoj, nedostatočnú individuáciu (stávanie sa individuálnym a konkrétnym – pozn. E. Š.) tohto Boha. Čo sa vlastne Jungovi na tomto Bohu nepáči, lepšie povedané: na tradičnom obraze, na tradičnej predstave o Bohu, ktorá hovorí o všedobrom, všemohúcom a vševediacom Bohu? Niečo ho zjavne na tomto tradičnom obraze o Bohu ruší a rozčuľuje.

Profesor Frick povedal o Odpovedi na Jóba, že je to medzník na dlhých cestách vývoja Božej drámy. Treba tiež spomenúť, že Kniha Jóbova hrala len rolu paradigmy (vzorového príkladu) pre spôsob zážitku Boha. Osobný zážitok s Bohom má totiž v našej dobe osobitný význam. A určite mal aj v dobe, keď Jung Odpoveď na Jóba napísal: Bolo to len 7 rokov po 2. svetovej vojne a Jung už mal vtedy 77 rokov. Táto katastrofa určite hrala istú rolu, to rozpútané násilie, masové vyvráždovanie Židov, atómová hrozba. V takejto situácii sa nanovo nastoľovala stará, ale nikdy nezodpovedaná otázka teodície. (Teodícia je klasický teologický problém v náboženstvách, ktoré vychádzajú z existencie všemohúceho, všedobrotivého a vševediaceho Boha. Ide tu o otázku, ako má byť existencia takéhoto Boha zlučiteľná s existenciou zla. – pozn. E. Š.) Zároveň Jung siahla aj po otázkach z jeho vlastného života – po takých, ktoré kládol svojmu otcovi pri konfirmačných náukách. Na tieto otázky však otec nevedel odpovedať. Boli to napr. tieto: Ako je to s vnútorným životom Boha (trojjedinosť a vyznanie jedného Boha)? Ako je to so vzťahom Boha k ľuďom?

Na koniec rozprávania o tejto prednáške pridám názor profesora Bruna Lautenschlagera, kolegu prof. Fricka, s ktorým napísali príspevok „Boh a človek sú dvojčatá“ s podtitulom „Spirituálne rozhovory s C. G. Jungom“ (Gott und der Mensch sind Zwillinge. Spirituelle Gespräche mit C.G. Jung) a ktorý sme my, účastníci prednášky, dostali pre privátnu potrebu. Prof. Lautenschlager si myslí, že Jung nám týmto dielom urobil veľkú službu, lebo takpovediac nezaťažene pristupuje k tomuto textu (Kniha Jóbova, pozn. E. Š.), čo sa kresťanskej tradície týka. Jeho existenciálnym východiskom je analytická a osobná skúsenosť. Tým nám dodá

va odvahu podľa vzoru Jába oslovovať Boha bez veľkého ohľadu, zreteľa a žalovať sa na svoje ťažkosti. Prof. Lautenschlager to pociťuje ako veľkú pomoc, že sa môžeme celkom bezprostredne – mimochodom aj na pozadí žalmov a biblickej tradície – obrátiť na Boha. Súhlasím s ním.

Toto bolo zaujímavé pre mňa. A čo bolo zaujímavé pre nás všetkých? Určite obzretie si krásnych salzburských pamiatok (pevnosť a hrad Hohensalzburg, Mirabellské záhrady, zámok Hellbrunn s vodnými hrami a krásnym parkom a ďalšie), jazda miestnymi trolejbusmi, či stravovanie v Mense, ktorá je zároveň reštauráciou. V krásnych Mirabellských záhradách (Mirabellgarten) sme sa zúčastnili na koncerte typickej rakúskej dychovky v miestnych krojoch. Veľmi sa nám páčilo, že v nej hrali nielen starší ľudia, ale aj malí chlapci a dievčatá a tiež dospievajúci mládenci a devy. V predposledný deň podujatia, v sobotu večer sme sa zúčastnili slávnostného koncertu a následnej recepcie, kde sme sa porozprávali s vedúcim direktória Salzburských vysokoškolských týždňov Univ.-Prof. Dr. Gregorom Maria Hoffom. A, samozrejme, nesmieme zabudnúť ani záverečnú slávnostnú sv. omšu v Salzburskom dóme (Dom zu Salzburg). S nádherným hudobným sprievodom a najmä prítomnosťou Boha medzi toľkými ľuďmi. V závere síce priebeh omše narušili prichádzajúci turisti, ktorí sa však tiež chceli pokochať toľkou krásou.

*Eva, Jana a Matúš
v pozadí s vežami
Salzburského dómu*

Po omši sa konala záverečná slávnostná prednáška bývalej viceprezidentky nemeckého spolkového snemu Antje Vollmer, mimochodom aj evanjelickej teologičky a autorky kníh. Žiaľbohu sme sa jej nemohli zúčastniť, lebo popoludňajšie spoje zo Salzburgu do Viedne a odtiaľ domov nám nevyhovovali. Napriek tomu zacytujem vo voľnom preklade pár slov z jej príhovoru, ktorý je uverejnený na domovskej stránke Salzburger Hochschulwochen (www.salzburger-hochschulwochen.at): „Asi je potrebné v tejto dobe, zistiť, že ateistický materialistický svet je v jadre absolútne nudný. Stráca sa v ňom duchovná potencia človeka, lebo človek ju nedostatočne využíva. Preto je toto veľké pranie po spirituálnom, duchovnom prebudení a precitnutí vo všetkých spoločnos-

tiach, aj v islame, aj v židovstve, aj v krajinách Západu. Je to túžba po skutočne nekončiacom rozhovore o zmysle našej existencie vo svete, ktorý týmto zmyslom permanentne otriasa a snaží sa ho zmeniť.“¹

Aj arcibiskup Dr. Alois Kothgasser hovoril vo svojej kázni v Salzburskom dóme o tom, že „narastanie náboženského“ treba vidieť ako pozitívum. Ale varoval pred inštrumentalizáciou Boha, t. j., že sa Boh stane prostriedkom na získavanie moci, a poukázal na smutnú realitu na Blízkom Východe. „Náboženstvá sú kultúrne a dejinne ovplyvnené odpovede na ľudskú skúsenosť blízkosti Boha.“¹ Je však dôležité preskúmať, „aký“ je to Boh. Na príklade dnešného evanjelia o Premenení Pána na vrchu Tábor a o prianí učeníkov postaviť na tom mieste svätostánky pre Ježiša, Mojžiša a Eliáša, aby sa táto nádherná skúsenosť uchovala, povedal arcibiskup Kothgasser: „Boh sa nenechá uchovať, zachytiť, ani v pojmoch alebo modeloch komunikácie s Ním, zostáva voľný a nedisponibilný. Preto musí osobitosť a vnútorná mentalita tej cirkvi, ktorá v takéhoto Boha verí, byť adventná (prichádzajúca – pozn. E. Š.).“¹ Každý jednotlivý človek musí byť prázdny, čo sa týka diskurzívnych vzorov, aby Boh mohol prísť a tieto prázdne miesta zaplniť.

Takto krásne pán arcibiskup završil tému 75. ročníka Týždňa salzburškých vysokoškolských dní „Boh v príchode, prichádzaní“ a zdôraznil, že nielen Boh prichádza k nám, ale aj my sami sa Preňho musíme otvoriť a umožniť Mu prísť.

Text: Eva Šušorená

Foto: Matúš Mišek

---

¹ VOLLMER, A.: Beharren auf der Zukunft Gottes. <http://www.salzburger-hochschulwochen.at/> (2007-04-19)